

RESUMÉ

VDOVY V MĚSTECH POZDNÍHO STŘEDOVĚKU

Sociálně historická analýza

Martin Nodl

Studie je věnována ekonomickému a sociálnímu postavení vdov v pozdně středověkých českých a moravských městech. Autor si klade otázku, zda ovdovění v měšťanském prostředí vedlo k výraznému zhoršení životních podmínek žen. Prostřednictvím berních pramenů z moravské Jihlavy a západočeského Stříbra zkoumá, jak vdovy nakládaly s majetkem, jímž disponovaly po ovdovění, zda nadále žily ve svých domech, nebo je naopak prodávaly, popřípadě postupovaly dospělým synům a provdaným dcerám. Intenzivní pozornost rovněž věnuje problematice uzavírání nových sňatků v konfrontaci s dobovými teologickými názory.

Prosopograficky koncipovanou analýzou pramenů se autorovi podařilo doložit, že vdovství sice představovalo sociálně komplikované období ženského života, přesto jej však jak z hlediska právního, tak z hlediska sociálního můžeme chápat jako relativně stabilní situaci. Ve většině případů nedošlo po ovdovění ke zhoršení majetkových poměrů vdov. V prostředí vyšších a středních vrstev se sice vyskytují četné případy vdov, které po smrti manžela zchudly. Mnohdy však ono chudnutí započalo již za manželova života. V případě druhých sňatků analýza poměrů v obou městech jednoznačně ukázala, že ženy druhé sňatky uzavíraly v mnohem menším počtu případů, než jak soudí dosavadní bádání. I přes mnohá nebezpečí ženy bez ohledu na věk po ovdovění raději volily život samostatně hospodařících vdov. Některé žily ve společenství s jinými ženami, jiné v samostatné domácnosti, ve vlastním domě či v pronajatém bydlení.